

Coalitie van landbouwers en maatschappelijke verenigingen eisen stem in overleg over toekomst van de landbouw

Vorige week stonden de boeren op straat. Terecht, er wordt hard gewerkt en amper verdiend. Politici struikelen over elkaar om in de natuur- en milieuwetgeving te hakken. Maar de fundamentele eis, namelijk bestaanszekerheid voor de boer.in, blijft hierdoor niet alleen onbeantwoord; hij wordt actief ondermijnd. Een ander landbouw- en voedselbeleid dringt zich op: één dat het samengaan van boer.in, gezond voedsel, voedselsoevereiniteit én de omgeving echt centraal stelt. Dat vraagt een fundamentele en brede maatschappelijk dialoog, stellen meer dan dertig organisaties. Zij verwachten dat hun stem ook gehoord wordt.

Gebrek aan landbouwvisie is het probleem, niet de Green Deal

Met verbazing stellen we vast dat de Vlaamse Regering discussieert over de toekomst van landbouw en daar slechts 3 landbouworganisaties bij betreft. De eisen die op tafel liggen, gaan enkel over het schrappen van milieumaatregelen en wat schaven aan het bestaande systeem. De discussie over de toekomst van landbouw buigt men reflexmatig om tot een valse tegenstelling tussen landbouw en natuur. Opnieuw raken de echte problemen niet aangepakt: een landbouwsysteem dat afhankelijk is van pesticiden, grootschalige import van kunstmest en veevoer voor een té grote veestapel is niet houdbaar.

Boeren hebben nood aan een fundamenteel ander beleid dat de gigantische uitdagingen van ons landbouw- en voedselsysteem in zijn totaliteit aanpakt, en boer.in.nen een waardig inkomen en toekomstperspectief garandeert binnen de draagkracht van natuur en milieu, zowel in Vlaanderen als elders.

Agro-ecologische en biologische boeren mee in discussie

Kortzichtige gunsten verlenen, helpt de boer.in geen stap vooruit. We hebben nood aan een **langetermijn landbouwvisie**, die samen spoort met de Green Deal en ademruimte geeft om de omslag te maken naar een bedrijfsvoering die samenwerkt met natuur en omgeving. We verwachten dat de discussie binnen de Vlaamse regering gaat over:

- Een **eerlijke prijs voor de boer.in** in een keten die duurzame producten waardeert en die via langetermijncontracten de boer.in als volwaardige

speler erkent, in een markt die geïmporteerde producten gelijk behandelt.

- Een **landbouwbeleid** met minder administratie, dat niet bouwt op hectaresteen, maar op **meerwaarde voor de samenleving**; en een landbouwinvesteringsfonds dat integrale oplossingen ondersteunt.
- Een **makkelijke toegang tot betaalbare landbouwgrond** voor landbouwers, via een doordachte grondenbank, binnen een kwaliteitsvol buitengebied met ruimte voor bos en natuur.

Het is de verantwoordelijkheid van de overheid om die dialoog op een betere manier te faciliteren dan vandaag gebeurt. Problemen kunnen we niet oplossen met de denkwijze die ze veroorzaakt. Er is nood aan verschillende perspectieven en aanbevelingen in het debat en dat op een transparante manier. De **expertise van álle landbouwers moet urgent aan tafel** komen, maar **ook die van het bredere middenveld**. Dit is van cruciaal belang omdat een duurzaam landbouw- en voedselsysteem zich ontvouwt in een maatschappelijke context, zowel in België als internationaal. Door samen oplossingen te formuleren, te overleggen en een richting uit te werken, komt landbouw weer midden in de samenleving te staan. Onderstaande organisaties zien de uitnodiging tegemoet.

Ondertekend door:

1. Voedsel Anders	12. Eatmosphere	23. Oxfam
2. BioForum	13. Faire Gemeente	België/Belgique
3. VAC	14. FIAN	24. Pomona
4. CSA-netwerk	15. Food Forest	25. Proveg België
5. Boeren & Buren	Institute	26. Rikolto
6. Bond Beter Leefmilieu	16. Greenpeace	27. Solidagro
7. Bos+	17. Join For Water	28. Velt
8. Broederlijk Delen	18. Landwijzer	29. Vitale rassen
9. Climaxi	19. Linked.Farm	30. Voedselteams
10. De Landgenoten	20. Natuurlijk imkeren	31. Wervel
11. Dierenartsen zonder Grenzen	21. Natuurpunt	32. West-Vlaamse Milieufederatie
	22. Oost west Centrum	33. WWF

PERSCONTACTEN:

- Ingrid Pauwels, Voedsel Anders, coördinator 0484 43 14 13, Ingrid.pauwels@voedsel-anders.be
- Sara Van Dyck, BioForum, beleidsmedewerker, 0485 92 31 12, sara.vandyck@bioforum.be
- Heleen De Smet, Bond Beter Leefmilieu, beleidsmedewerker, 0489 39 62 90, heleen.desmet@bblv.be

ONDERTEKEND DOOR:

Voedsel Anders verenigt 29 Vlaamse organisaties zich rond het thema duurzame landbouw en voeding. De organisaties vinden elkaar in een visie die tegelijkertijd ecologisch verantwoord, sociaal rechtvaardig, eerlijk en gezond is, rekening houdt met lokale kennis en ervaring, en voedselsoevereiniteit garandeert. Agro-ecologie dus.

Samen met volgende boerenorganisaties:

BioForum vertegenwoordigt de biologische sector in Vlaanderen die vandaag 626 bioboerderijen telt.

Vlaams Agrarisch Centrum (VAC) is de kleinste erkende Vlaamse boerenorganisatie, voor boeren door boeren.

CSA-Netwerk vzw is een netwerk van professionele bio-boeren die werken volgens de ideeën van de Community Supported Agriculture. Het netwerk is sterk in opmars, en bestaat momenteel uit meer dan 80 boerderijen en om en bij 16.000 burgers/deelnemers.

En volgende middenveldorganisaties:

Boeren & Buren is een online bestelplatform waarop je rechtstreeks producten kan kopen bij meer dan 1300 lokale boeren en producenten in België. Meer dan 56.000 Buren zijn klant in het netwerk. De gemiddelde afstand die de producten afleggen is 28 kilometer.

Bond Beter Leefmilieu verenigt 140 natuur- en milieuorganisaties die meer dan 500.000 burgers vertegenwoordigen. BBL versterkt de stem van duurzame koplopers in Vlaanderen en wil de dag realiseren waarop iedereen in Vlaanderen goed leeft zonder te wegeen op het milieu, de natuur en onze gezondheid.

BOS+ werkt aan het behoud, het duurzaam beheer en de uitbreiding van bossen en bomen, in Vlaanderen en in de tropen. BOS+ wil zo een motor zijn voor acties rond duurzame lokale ontwikkeling, en draagt bij tot een groeiend bewustzijn van het belang van natuur voor een leefbare wereld voor mens, plant en dier.

Broederlijk Delen is een internationale solidariteitsbeweging en is lid van de agro-ecologische beweging omdat een duurzaam voedselsysteem bij ons bijdraagt aan het realiseren van het recht op voedsel in het globale zuiden.

Climaxi is een sociale beweging die wil bijdragen aan de realisatie van een proces van sociaalecologische verandering in de richting van een duurzame, ecologische, solidaire en sociaal rechtvaardige maatschappij. Dit is een maatschappij waarin het niveau van democratische participatie in politieke, culturele en economische aangelegenheden substantieel hoger is dan vandaag, en waarin er grotere sociale en politieke gelijkheid is. Dat is één van de belangrijkste sleutels om het klimaatvraagstuk op een effectieve en sociaal rechtvaardige wijze aan te pakken.

De Landgenoten is een coöperatie en stichting die met de financiële hulp van vele burgers landbouwgrond aankoopt en deze via loopbaan lange gebruiksovereenkomsten verhuurt aan bioboeren. Zo zorgen we samen voor gezonde bodems, lokaal gezond voedsel, sterke gemeenschappen en rendabele landbouwbedrijven.

Dierenartsen zonder Grenzen werkt rond dieren, gezonde mensen, gezonde planeet. In Afrika ontwikkelt DzG samen met de lokale bevolking de dierengezondheidszorg en ondersteunt agro-ecologische veehouderij. In Vlaanderen zet DzG het One Health-principe op de kaart, onder andere via educatie en vormingen.

Eatmosphere zet in op het samenbrengen van mensen rond gezond voedsel en faire productie. De organisatie daagt via marktexperimenten en de boer als spil ons voedselsysteem uit.

Faire gemeente is actief in 195 titeldragende Vlaamse steden en gemeenten. Ze ijveren voor duurzame en eerlijke handel met producenten uit het Globale Zuiden én van bij ons.

FIAN is een internationale organisatie die zich inzet voor de realisatie van het recht op voldoende en voedzaam voedsel voor iedereen. Ze werkt in België

samen met boerenbewegingen, armoedeorganisaties en sociale bewegingen die opkomen voor een transitie naar duurzame voedselsystemen die dit recht eerbiedigen.

Food Forest Institute heeft als missie om natuur, burger en boer te verbinden met elkaar dankzij voedselbomen. FFI zet zich in voor de ontwikkeling van grootschalige voedselbossen gericht op duurzame voedselproductie met ruimte voor natuur en biodiversiteit in België en de wereld

Greenpeace is een onafhankelijke, internationaal opererende milieuorganisatie die zich inzet voor een groene, vreedzame planeet. De organisatie roept wereldwijd overheden en bedrijven ter verantwoording, al 50 jaar. Greenpeace Belgium doet dit samen met de Greenpeace-afdelingen in 55 andere landen en miljoenen geëngageerde burgers.

Join For Water: Elk jaar beschermen en herstellen we waterrijke natuur in 9 landen, goed voor een oppervlakte van 75.000 voetbalvelden. Ook in Vlaanderen zet Join For Water in op bescherming van onze waterbronnen. Water is één van de basiselement bij de productie van voedsel.

Landwijzer: Landwijzer is het gespecialiseerd vormingscentrum voor biologische en biodynamische landbouw in Vlaanderen. We bieden reeds 25 jaar de enige beroepsopleiding Bio- en BD-landbouw aan voor wie professioneel actief wil worden in de biosector.

Linked.Farm linkt meer dan 2400 Belgische boeren en producenten om te verkopen in de korte keten via het platform van [Linked.Farm](#). Ze werken samen en beslissen autonoom over de prijzen waaraan ze verkopen. De korte keten is een alternatief verdienmodel voor de boeren.

Natuurpunt vzw Natuurpunt is een onafhankelijke vrijwilligersvereniging waarvan 130.000 gezinnen lid van zijn. Ze beschermen kwetsbare en bedreigde natuur in Vlaanderen.

Oost West Centrum wil vanuit een holistische visie bijdragen tot fysieke gezondheid, mentale veerkracht en emotionele heling. Landbouw- en voedingsgewijs kiezen voor een natuurlijke kwaliteit op alle terreinen is de enige haalbare lange termijn oplossing voor de verschillende issues die samenhangen met een eerlijk landbouwbeleid dat werkt voor boeren, consumenten en natuur.

Oxfam België is een wereldwijde beweging van mensen die strijdt tegen de ongelijkheid om zo een einde te maken aan armoede en onrechtvaardigheid. Samen met duizenden partners en bondgenoten geven we gemeenschappen de middelen om een beter leven op te bouwen, om hun veerkracht te verhogen en hun levensonderhoud te beschermen, ook in tijden van crisis. We streven naar blijvende oplossingen en pakken daarom het systeem aan, niet enkel de symptomen: we voeren campagne rond diepgaande en structurele verandering, we tonen dat eerlijke handel mogelijk is en we lobbyen bij politici om een einde te maken aan de ongelijkheden.

Pomona vzw: Boeren en burgers samen voor een herstellend voedselsysteem. Pomona wil lokale gebruikers bewustmaken en voorzien van een ruim aanbod van ecologisch geproduceerde kwalitatieve voeding, met als doel zoveel mogelijk van de eigen behoeften te dekken.

ProVeg België versterkt, verbindt en begeleidt mensen en organisaties die de evolutie naar een plantaardige wereld willen versnellen. Door samenwerkingen met bedrijven, producenten, overheden en de voedingssector verlagen we de drempels om plantaardig te eten en inspireren we consumenten om vaker plantaardige keuzes te maken

Rikolto samen met boeren, bedrijven, wetenschappers en overheden nieuwe ideeën creëren en uitvoeren om van goed eten een recht te maken. We zijn een pluralistische organisatie met meer dan 50 jaar ervaring in het verduurzamen van voedselsystemen in Vlaanderen en in 18 landen.

Solidagro is een ngo die bijdraagt aan het realiseren van het recht op voedsel en water door de promotie van het agro-ecologische voedselsysteem. Ze heeft een werking in België, Bolivia, Burkina Faso, de Filipijnen, Mali, Palestina en Senegal.

Velt vzw verleidt meer dan 22.000 burgers samen met ongeveer 180 lokale Velt groepen tot ecologisch leven, koken en tuinieren. Zo bewegen we burgers ook om hun voeding te kopen bij de korte keten én biologisch, seizoensgebonden, al 50 jaar.

Vitale Rassen verenigt boeren die in de dagelijkse praktijk bezig zijn met de biologische vermeerdering van groenten, kruiden en bloemen op hun bedrijf.

Voedselteams is een organisatie die zich inzet voor de korte keten en agro-ecologie. Zij vertegenwoordigen burgers en agro-ecologische producenten.

Werkgroep Natuurlijk Imkeren (WNI) ijvert voor de erkenning van de honingbij als een, in wezen, autonoom insect. Om de natuurlijke levenswijze van bijen mogelijk te maken is een gezonde leefomgeving essentieel. Je kan niet respectvol bijenhouden zonder te streven naar biolandbouw en een wereld waar gezonde natuur en landbouw hand in hand gaan.

Wervel is een beweging die werkt aan een gezond voedselsysteem met respect voor boeren, burgers en planeet. We zorgen voor verbinding door ontmoeting en kennisdeling, we kaarten problematieken aan, maken alternatieven zichtbaar en ontwikkelen innovatieve praktijken. Telkens vanuit de focus dat boeren een eerlijke prijs krijgen, agro-ecologie een herstellende kracht heeft en mensen voedsel weer in eigen handen nemen.

West-Vlaamse Milieufederatie vzw werkt als federatie van de natuur- en milieuorganisaties in West-Vlaanderen samen met de landbouw en de overheden om bezorgdheden omwille van de druk van de intensivering van de landbouw bespreekbaar te maken. Samen naar andere landbouwmethodes streven die boer, natuur en buur respecteren staat hierbij voorop.

WWF is een onafhankelijke natuurbeschermingsorganisatie en een wereldwijd netwerk dat actief is in bijna 100 landen. Onze missie is de aantasting van de natuurlijke omgeving van de planeet een halt toeroepen en een toekomst opbouwen waarin mensen leven in harmonie met de natuur.